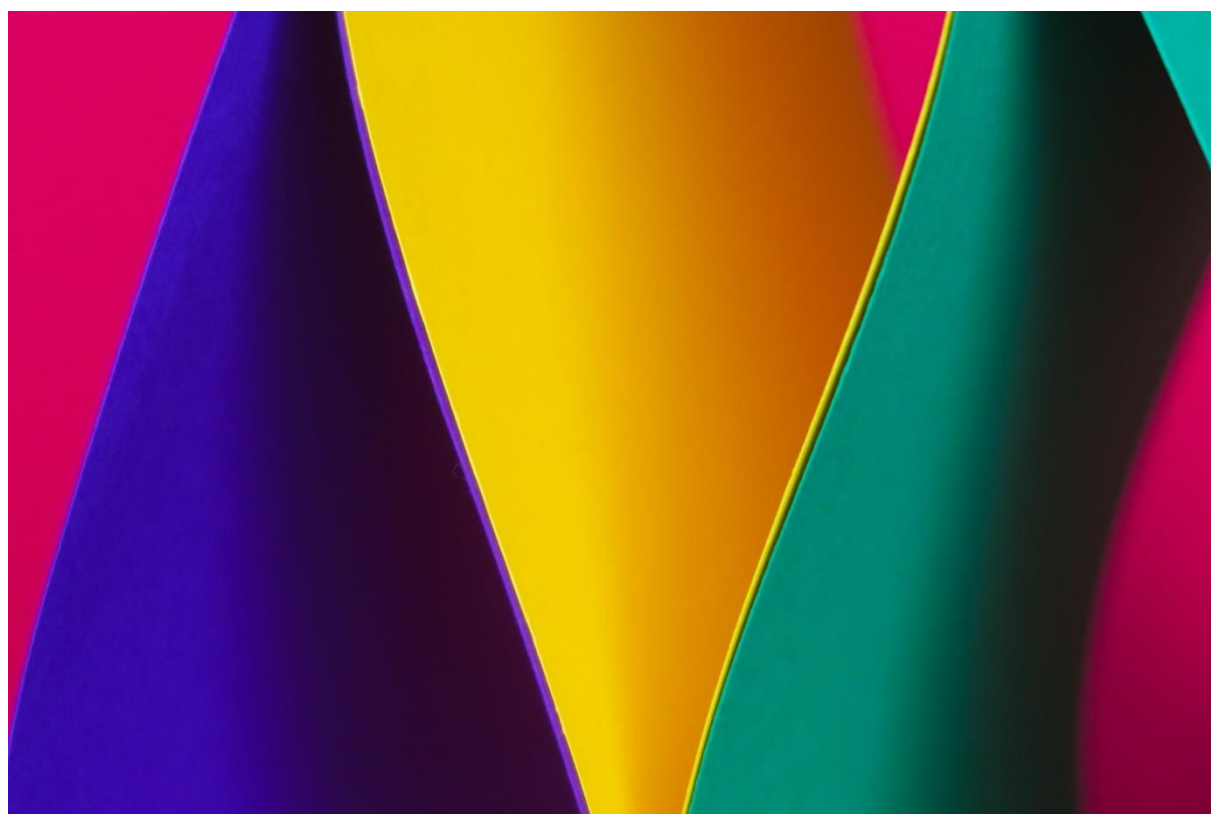

Nya rapporter och utredningar inom hälso- och sjukvård

Juni – Augusti 2023

Folkhälsomyndigheten

Att leva med hiv 2021–2022 – Resultat från en enkätundersökning bland personer som lever med hiv i Sverige

Folkhälsomyndigheten 2023, 62 sidor

Resultat från en webbenkät som besvarats av 296 personer som lever med hiv. Syftet med enkäten har varit att följa upp gruppens hälsa, livskvalitet och livsvillkor.

[Rapporten i fulltext](#)

Barnvaccinationsprogrammet i Sverige 2022 – Årsrapport

Folkhälsomyndigheten 2023, 41 sidor

Årsrapport från barnvaccinationsprogrammet.

Barn och ungdomars hälsa, infektionssjukdomar

[Rapporten i fulltext](#)

Checklista för implementering med kvalitet – Ett fiktivt exempel

Folkhälsomyndigheten 2023, 32 sidor

Här ges ett exempel på hur Checklista för implementering med kvalitet kan användas i praktiken.

[Rapporten i fulltext](#)

Checklista för implementering med kvalitet – Från nyhet till vardagsnytta – om implementeringens mödosamma konst

Folkhälsomyndigheten 2023, 31 sidor

Denna checklista för implementering med kvalitet syftar till att ge praktiskt stöd vid implementering.

[Rapporten i fulltext](#)

Faktorer kopplade till suicidförsök bland unga homo- och bisexuella

Folkhälsomyndigheten 2023, 3 sidor

En kunskapsammansättning som sammanfattar en systematisk litteraturöversikt om faktorer som är kopplade till suicidförsök bland unga homo- och bisexuella personer. Under rubriken "Folkhälsomyndigheten kommenterar" kompletteras med resultat från motsvarande svenska studier och insatser i det suicidpreventiva arbetet som har lyfts fram i forskningen.

Psykisk hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Från nyhet till vardagsnytta – om implementeringens mödosamma konst – En rapport om implementering av metoder inom folkhälsoområdet

Folkhälsomyndigheten 2023, 68 sidor

Rapporten handlar om implementering, i den visas och diskuteras hur nya insatser, arbetssätt och produkter för att främja folkhälsa kan spridas och implementeras.

[Rapporten i fulltext](#)

Inga stora förändringar i den psykiska hälsan under covid-19-pandemin
Folkhälsomyndigheten 2023, 3 sidor

Ett faktablad som sammanfattar resultatet av en internationell levande systematisk översikt som studerar ifall den psykiska hälsan förändrats under pandemin jämfört med perioden innan.

Psykisk hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Kunskap om tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar – Återredovisning av
regeringsuppdrag

Folkhälsomyndigheten 2023, 3 sidor

Rapporten innehåller en sammanställning av befintlig kunskap om tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar i form av brukets omfattning, hälsorisker, sjukdomsburda och dödlighet samt samhällskostnader.

Levnadsvanor

[Rapporten i fulltext](#)

Nationell handlingsplan för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Sverige
– Genomförandet av den nationella SRHR-strategin 2023–2033

Folkhälsomyndigheten 2023, 54 sidor

Nationell handlingsplan för SRHR utgår från det övergripande målet om en god, jämlik och jämställd sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i strategin för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Handlingsplanen tydliggör målen i den nationella strategin och syftar till att stödja arbetet inom SRHR-området.

[Rapporten i fulltext](#)

Relativ skyddseffekt efter påfyllnadsdos mot covid-19 hösten 2022 till personer 65 år och äldre – Baserat på svenska data från 15 november 2022 till 28 februari 2023

Folkhälsomyndigheten 2023, 29 sidor

Resultatet av en studie som visar att personer 65 år och äldre som vaccinerade sig med en påfyllnadsdos mot covid-19 under hösten 2022 fick ett betydligt bättre skydd mot allvarlig sjukdom och död under efterföljande vinter, än de som avstod en påfyllnadsdos. Skyddet mot att behöva sjukhusvård ökade till drygt 80 procent och mot att avlida ökade skyddet till nästan 90 procent.

Covid-19

[Rapporten i fulltext](#)

Skapa rörelse och belasta rätt i arbetslivet

Folkhälsomyndigheten 2023, 18 sidor

Publikationen har tagits fram i samarbete mellan Arbetsmiljöverket och Folkhälsomyndigheten för att ge arbetsgivare stöd i att tillsammans med medarbetarna skapa rörelse och rätt belastning i arbetslivet.

Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin

[Rapporten i fulltext](#)

Stigmatisering vid ångestsyndrom i Sverige och internationellt Folkhälsomyndigheten 2023, 3 sidor

Faktablad som visar på att det finns negativa attityder till personer som har ångestsyndrom, enligt både svenska och internationella studier. Särskilt vanlig är föreställningen att ångesten är självorsakad och att man kan komma över det genom att ta sig samman.

Psykisk hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Swedres-Svarm 2022

Folkhälsomyndigheten 2023, 112 sidor

Rapporten innehåller statistik över antibiotikaförsäljning och över antibiotikaresistens hos bakterier från både människor och djur.

Infektionssjukdomar

[Rapporten i fulltext](#)

Ungas röster om psykisk hälsa – en intervjustudie och en kvalitativ analys av enkätfrågor Folkhälsomyndigheten 2023, 78 sidor

I rapporten presenteras resultaten från kvalitativa intervjuer med 33 unga personer i åldern 16–25 år. Intervjuerna gällde psykiska besvär och psykiskt välbefinnande utifrån frågor som ingår i den *Nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor och utifrån de ungas egna upplevelser och erfarenheter*.

Psykisk hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Varje rörelse räknas – Vardagsrörelsens betydelse och hur vi kan bryta stillasittandet Folkhälsomyndigheten 2023, 35 sidor

En bok som handlar om rörelse i vardagen och i ger tips på hur stillasittandet kan brytas. Boken ger en kort inblick i vad forskningen säger om varför det är så viktigt att röra sig samt hur aktuella rekommendationer om fysisk aktivitet ser ut och hur mycket vi rör oss nu för tiden.

Levnadsvanor

[Rapporten i fulltext](#)

Vägledning om vårdhygieniska åtgärder i sjukvården vid misstänkt eller bekräftat fall av högpatogen fågelinfluensa

Folkhälsomyndigheten 2023, 10 sidor

En vägledning som riktar till hälso- och sjukvården och avser vårdhygieniska åtgärder vid både misstänkt och bekräftad infektion och kan användas som underlag för lokala rutiner. Vägledningen tillämpas i en epidemiologisk situation med få fall av fågelinfluensa hos människa och där smittkällan är sjuka eller döda fåglar. Skyddsåtgärder på laboratorium omfattas inte av vägledningen.

Infektionssjukdomar

[Rapporten i fulltext](#)

Zero regrets – stärk åtgärder för hälsa i klimatarbetet

Folkhälsomyndigheten 2023, 3 sidor

Ett faktablad som visar på att hälsa hos dagens och morgondagens generationer är ett av de viktigaste argumenten för att göra en klimatomställning. Bladet vänder sig framför allt till beslutsfattare inom hälsosektorn för att stödja arbetet mot en god hälsa och en god miljö.

[Rapporten i fulltext](#)

Inspektionen för vård och omsorg

Delredovisning av den nationella sjukhustillsynen

IVO 2023, 33 s.

I januari 2022 inledde IVO en sammanhållen nationell tillsyn av den svenska sjukhusvården. Detta är en delredovisning av tillsynen

[Rapporten i fulltext](#)

Förstärkt tillsyn av mödrahälsovård och förlossningsvård

IVO 2023, 16 s.

Regeringen beslutade i mars 2023 att ge IVO uppdraget att under perioden 2023–2025 förstärka den nationella tillsynen inom mödrahälsovård och förlossningsvård. Tillsynen ska bygga på analyser av var behovet av tillsynsinsatser är som störst och denna rapport är den första delredovisningen av uppdraget

Kvinnosjukdomar och förlossning

[Rapporten i fulltext](#)

Jämställdhetsintegrering -Delredovisning av regeringsuppdrag enligt regleringsbrev för 2023

IVO 2023, 9 s.

IVO har i regleringsbrevet för 2023 ett flerårigt uppdrag att utveckla och årligen redovisa jämställdhetsintegrering i syfte att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhetspolitiken har sex delmål, IVO har i denna delredovisning skrivit att de ska prioritera de jämställdhetspolitiska delmålen *jämställd hälsa* och *mäns våld mot kvinnor ska upphöra*.

[Rapporten i fulltext](#)

Vad har IVO sett 2022? -Iakttagelser och slutsatser om vårdens och omsorgens brister för verksamhetsåret 2022

IVO 2023, 37 s.

I rapporten samlas IVO:s viktigaste iakttagelser från 2022. Bland annat skriver man att det i samtliga regioner i landet saknas det disponibla vårdplatser på akutsjukhusen. Följden blir att akutmottagningarna blir överbelastade och de har varken bemanning eller anpassade lokaler för att ge patienter en patientsäker vård under en längre tid.

[Rapporten i fulltext](#)

Vård vid psykisk ohälsa –vad klagar unga vuxna på?

IVO 2023, 4 s.

Unga vuxna som klagar på vården av psykisk ohälsa är ofta missnöjda med övergången mellan BUP och vuxenpsykiatri, långa väntetider och vårdpersonalens bemötande. Det visar Inspektionen för vård och omsorg och Patientnämndernas gemensamma analys som presenteras i denna rapport.

Psykisk hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Digital potential - Utvärdering av satsningen på digital teknik i äldreomsorgen

Vårdanalys 2023, 157 s.

2020 påbörjades en treårig satsning för att stödja kommunernas arbete med att införa välfärdsteknik inom äldreomsorgen. Satsningen baseras på en överenskommelse mellan regeringen och SKR. Denna rapport är en utvärdering av den satsningen.

Äldres hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Regeringen

En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter

SOU 2023:43

Utredningens huvudsakliga uppdrag har varit att föreslå ett effektivt och tillförlitligt system för leverantörskontroll i samband med offentlig upphandling och vid ansökan om att delta i ett valfrihetssystem.

[Rapporten i fulltext](#)

Förstärkt skydd för den personliga integriteten - Behovet av åtgärder mot oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp samt omvändelseförsök

SOU 2023:37

Den första delen handlar om så kallade oskulds-kontroller, utfärdande av oskulds-intyg och oskulds-ingrepp. Utredningen har haft i uppdrag att inhämta kunskap om förekomsten av sådana fenomen såväl inom hälso- och sjukvården som i samhället i övrigt. Utredningen har också haft i uppdrag att analysera och ta ställning till hur skyddet mot sådan otillbörlig kontroll av flickors och kvinnors sexualitet kan stärkas.

[Rapporten i fulltext](#)

Rätt förutsättningar för sjukskrivning

SOU 2023:48

Utredningen har utrett läkarintygets betydelse i sjukpenningärenden och betydelsen av samarbete mellan professioner inom hälso- och sjukvården för läkares arbete med sjukskrivning.

[Rapporten i fulltext](#)

Varje rörelse räknas – hur skapar vi ett samhälle som främjar fysisk aktivitet?

SOU 2023:29

Kommittén för främjande av fysisk aktivitet fick år 2020 i uppdrag att lämna förslag som kan leda till ökad fysisk aktivitet och minskat stillasittande. Denna rapport är deras slutbetänkande.

[Rapporten i fulltext](#)

Regionala HTA-organisationer

Effekt av kontinuerlig glukosmätning vid typ 2-diabetes – uppdatering av en systematisk översikt från NICE

CAMTÖ, Region Örebro län, 55 s.

Syfte: Effekten av kontinuerlig glukosmätning (CGM) vid typ 2-diabetes med en särskild sensor är oklar. En omfattande granskning av den vetenskapliga litteraturen om ämnet gjordes i Storbritannien år 2021. Syftet med denna granskning är att klargöra om det tillkommit ny kunskap under de två senaste åren.

Svar: För patienter med enbart tablettbehandlad typ 2-diabetes förefaller inte kunskapsläget ha ändrat sig vad gäller kontinuerlig glukosmätning. För patienter som behandlas med insulin och/eller tabletter verkar kontinuerlig glukosmätning åtminstone initialt minska andelen låga glukosvärden.

Endokrina sjukdomar

[Rapporten i fulltext](#)

Effekt och säkerhet hos avancerade hybridssystem med insulinpump och sluten återkopplingskrets, jämfört med pennbehandling med insulin och sensor eller med insulinpumpsystem utan återkopplingskrets, hos vuxna med typ 1-diabetes
HTA-Centrum, Västra Götalandsregionen 2023: 134, 123 sidor.

Frågeställning: huruvida avancerade hybridpumpsystem är överlägsna alternativen pennbehandling med insulin och sensor, respektive egenstyrd insulinpump med tillhörande sensor.

Svar: Avancerade hybridpumpsystem verkar kunna möjliggöra en ytterligare stabilisering av vävnadsglukosnivåerna utöver den som uppnås med manuell styrning eller pennbehandling. Det vetenskapliga underlaget är dock litet och av varierande kvalitet.

Endokrina sjukdomar

[Rapporten i fulltext](#)

SBU

SBU Bereder:

Betydelsen av arbetsrelaterad stress för temporomandibulär dysfunktion (smärta och funktionsstörningar i käksystemet)

SBU Bereder 2023, 15 sidor

Syftet med denna rapport var att undersöka sambandet mellan arbetsrelaterad stress och risk för att utveckla temporomandibulär dysfunktion. Inga relevanta longitudinella studier identifierades. En systematisk översikt identifierades vilken hade en bredare ansats, dock pekade den på ett svagt kunskapsläge och motsägelsefulla resultat. Enligt SBU saknas det underlag för att bedöma om det finns ett samband mellan arbetsrelaterad stress och risk för att utveckla temporomandibulär dysfunktion.

[Rapporten i fulltext](#)

Preventiva insatser mot könsstymning av flickor och kvinnor

SBU Bereder 2023, 49 sidor

En kartläggning av systematiska översikter som utvärderat preventiva insatser mot könsstymning och som publicerats i vetenskapliga tidskrifter.

Barn och ungdomars hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Behandling av barn och unga med mild till måttlig psykisk ohälsa. Första linjen

SBU Bereder 2023, 33 sidor

En kartläggning som avser insatser eller psykologisk behandling av barn och unga 6 till 18 år med lindrig till måttlig psykisk ohälsa inom första linjen.

Barn och ungdomars hälsa, Psykisk hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

SBU:s Upplysningstjänst:

Användning av förlängningsslang på perifera venkatetrar

SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning finns om effekten av förlängningsslang, med eller utan trevägskran, kopplade till perifera venkatetrar?

Svar: Upplysningstjänsten har inte identifierat någon relevant systematisk översikt. Inga resultat redovisas därför i svaret.

[Rapporten i fulltext](#)

Effekt av psyllium på kronisk förstoppning hos vuxna med särskilt fokus på äldre SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning finns om effekten av psyllium (som fibertillskott eller bulkmedel) på kronisk förstoppning hos vuxna generellt och äldre specifikt?

Svar: Upplysningstjänsten har efter litteratursökning bedömt att risken för bias i översikterna är hög och resultaten redovisas därför inte i svaret. Sex relevanta systematiska översikter identifierades som undersökt effekten av psyllium på förstoppningssymtom hos vuxna, varav en var avgränsad till populationen äldre.

Äldres hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Effekter på tandpulpan vid lagning med uppvärmd komposit SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning och vetenskapliga studier finns om skador på pulpan efter tandlagning med uppvärmd komposit?

Svar: Upplysningstjänsten har inte identifierat någon översikt som besvarar frågan. Att underlag saknas ska inte tolkas som att behandlingen inte har en effekt, men att det behövs ny forskning för att förbättra kunskapsläget.

Tandvård

[Rapporten i fulltext](#)

Ett Självständigt Liv (ESL) för personer i tvångsvård för skadligt substansbruk SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning och vetenskapliga studier finns om effekten av metoden Ett självständigt liv (ESL) för personer som tvångsvårdas för skadligt substansbruk?

Svar: Upplysningstjänsten har inte identifierat någon relevant systematisk översikt eller primärstudie som svarar på frågan.

Levnadsvanor, Psykisk hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Jontofores mot hyperhidros

SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning finns om effekterna av jontofores mot hyperhidros?

Svar: I svaret redovisas vad en systematisk översikt kommit fram till. Författarna drog slutsatsen att det kan finnas en kortsiktig svettreduktion av jontofores med kranvatten jämfört med placebo vid behandling av hyperhidros i handflatorna. Resultaten är dock baserade på studier med hög risk för bias.

Hud- och könssjukdomar

[Rapporten i fulltext](#)

Kost med låg halt fermenterbara kolhydrater (FODMAP) vid eller efter
bäckencancerbehandling

SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning och vetenskapliga studier finns om FODMAPs effekter på mag- och tarmbesvär under eller efter behandling mot cancer i bäckenregionen?

Svar: Ingen relevant systematisk översikt identifierades, dock återfanns två primärstudier, där effekten av låg FODMAP-kost på mag- och tarmbesvär vid gynekologisk cancer respektive prostatacancer undersökts. Primärstudier granskas dock inte av Upplysningstjänsten med avseende på risk för bias och därför redovisas inga resultat eller slutsatser från studierna i svaret.

Cancersjukdomar

[Rapporten i fulltext](#)

Motorisk träning för barn och ungdomar med motorisk koordinationsstörning (DCD)

SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning finns om effekter av motorisk träning för barn och ungdomar (0–18 år) med DCD?

Svar: En systematisk översikt redovisas i svaret. Översiktens författare drog slutsatsen att det finns ett visst stöd för att aktivitetsbaserad träning har större effekt på motorisk funktion jämfört med ingen intervention, men bedömde att resultatens tillförlitlighet är mycket låg.

Barn och ungdomars hälsa, Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin

[Rapporten i fulltext](#)

Psykologisk behandling vid utmattningssyndrom

SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning och vetenskapliga studier finns som undersöker effekter av psykologiska behandlingar vid utmattningssyndrom?

Svar: Upplysningstjänsten har inte identifierat någon relevant systematisk översikt som undersöker effekter av psykologisk behandling vid utmattningssyndrom. De har dock identifierat nio artiklar från sex primärstudier som har undersökt effekter av olika psykologiska eller multimodala behandlingar (där psykologisk behandling ingår) för patienter som har diagnostiserats med utmattningssyndrom enligt svenska diagnoskriterier.

Psykisk hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Tidig motorisk träning för barn med cerebral pares (CP)

SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning finns om effekter av tidig motorisk träning för barn (0–3 år) med diagnosticerad CP eller förhöjd risk för CP?

Svar: Två systematiska översikter redovisas i svaret. I ena översikten konstaterades en liten positiv effekt till fördel för aktivitetsbaserad träning jämfört med kontrollgrupp, men att tillförlitligheten till resultaten var mycket låg. För Constraint-Induced Movement Therapy (CIMT) fann man ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan interventionsgrupp och kontroll, och även här var tillförlitligheten mycket låg. I den andra översikten fann man motstridiga resultat för studier på motoriska interventioner, och konstaterade att tillförlitligheten hos resultaten var låg.

Barn och ungdomars hälsa, Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin

[Rapporten i fulltext](#)

Tolvstegsbehandling vid tvångsvård av personer med skadligt substansbruk

SBU:s upplysningstjänst 2023

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning och vetenskapliga studier finns om effekten av Tolvstegsprogram för personer som tvångsvårdas för skadligt substansbruk?

Svar: Upplysningstjänsten har inte identifierat någon relevant systematisk översikt eller primärstudie som svarar på frågan.

Levnadsvanor, Psykisk hälsa

[Rapporten i fulltext](#)

Statens medicinsk-etiska råd

Etisk bedömning av nationella vaccinationer

Smer 2023, 73 s.

Statens medicinsk-etiska råd belyser i denna rapport etiska frågor av relevans vid bedömning av vaccinationer för nationella vaccinationsprogram. Underlaget har tagits fram efter en förfrågan från utredningen S 2022:13 *En mer ändamålsenlig och effektiv ordning för de nationella vaccinationsprogrammen och det nationella vaccinationsregistret.*

Infektionssjukdomar

[Rapporten i fulltext](#)

Sveriges Kommuner och Regioner

En samverkansresa för hälsa - Summering och avstamp, Strategi för hälsa 2017-2023

SKR 2023, 69 s.

Strategi för hälsa är ett uppdrag som har inriktats på att utveckla kommuners och regioners gemensamma ledning av hälsofrämjande och förebyggande arbete. Rapporten innehåller dels en analys av måluppfyllelsen av överenskomna mål, dels en nulägesbild över hur samverkansarbetet har utvecklats i Sveriges län utifrån ett fokus på prioritering, angreppssätt och resultat.

[Rapporten i fulltext](#)

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Kostnadsutveckling och långsiktigt hållbar finansiering av läkemedel
TLV 2023, 112 s.

I rapporten presenteras status och resultat från tre separata, men delvis överlappande, regeringsuppdrag som TLV arbetar med. Det första uppdraget inkluderar uppföljning och utveckling av läkemedelskostnader inom ramen för regeringsuppdraget *Fortsatt uppföljning av läkemedelskostnader*. Det andra uppdraget är *Långsiktigt hållbar finansiering av läkemedel* och utgör en delredovisning av det arbete som pågår inom detta uppdrag. Det tredje uppdraget är *Omprövningar som verktyg för en ändamålsenlig kostnadsutveckling* som innebär att TLV ska öka antalet omprövningar av förmånsbeslut.

[Rapporten i fulltext](#)

Välkommen till Sjukhusbiblioteken i Värmland

<https://www.regionvarmland.se/regionvarmland/kultur/sjukhusbiblioteken>

Arvika

010-831 20 76

sjukhusbiblioteket.arvika@regionvarmland.se

Karlstad

010-831 51 44

sjukhusbiblioteket.karlstad@regionvarmland.se

Torsby

010-834 74 05

sjukhusbiblioteket.torsby@regionvarmland.se